

П.О.Павлюк

## СНІД - як медико-соціальна проблема Обласне управління охорони здоров'я, м.Суми

Проблеми, які виникають у суспільстві в зв'язку з швидким розповсюдженням ВІЛ-інфекції та її особливостями, охоплюють різні аспекти життя людей і можуть привести до суттєвих змін у майбутньому.

Пандемія СНІДу буде мати наслідки в контексті збільшення рівня захворюваності та смертності і відповідного впливу на обсяг медичної допомоги і можливості її надання. Підвищення рівней захворюваності та смертності завдадуть найбільшої шкоди працездатній частині населення, оскільки ВІЛ-інфекція вражає впершу чергу молодих. Як наслідок зниження кількості працездатних, з часом відбудеться зниження чисельності людей похилого віку, так як хворі на СНІД не будуть доживати до старості. Хоча вплив СНІДу на людей похилого віку не буде безпосереднім, вони будуть відчувати його при захворюванні молодих членів їх сімей, які були для них підтримкою та допомогою. Збільшення кількості смертей від СНІДу негативно вплине на середню тривалість життя.

Діти-сироти, в яких батьки померли від СНІДу, будуть потребувати соціальної підтримки і захисту. Діти ВІЛ-інфіковані, крім необхідності матеріальної підтримки, будуть відволікати матерів від участі в суспільній праці, бо знаходження їх у загальних дитячих садках і школах буде дуже проблематичним.

Таким чином, пандемія ВІЛ/СНІДу посилить уже існуючу в країні негативну демографічну і соціальну тенденцію.

Крім того, збільшуються психологічні, етичні та юридичні проблеми, які необхідно вирішувати вже сьогодні. Існують певні протиріччя між збереженням права хворої людини на таємницю і захистом здорового населення, обов'язком лікаря по наданню медичної допомоги та його захистом від можливого інфікування при дефіциті засобів захисту, між необхідністю і добровільністю обстеження на СНІД. Потрібно зважати на те, що серед нас живе і

збільшується частина ВІЛ-інфікованих людей.

Система охорони здоров'я вже зараз відчуває на собі негативний вплив пандемії СНІДу. Значно зростає потреба в медичних послугах, бо ВІЛ-інфіковані є представниками тих вікових груп, які, звичайно, за медичною допомогою не звертаються. Тому медична допомога цим хворим є додатковим навантаженням на вже існуючий обсяг медичної допомоги. Навіть якщо припустити, що повністю припиниться інфікування ВІЛ, все одно в недалекому майбутньому буде необхідна допомога тисячам хворим СНІДом, які вже інфіковані сьогодні. Збільшення необхідності госпіталізації призведе до розширення медичних закладів або скорочення медичних послуг хворим з іншими захворюваннями.

Медичним працівникам необхідно вже зараз пам'ятати про наслідки пандемії СНІДу і зробити все можливе для пом'якшення її, впершу чергу для профілактики ВІЛ-інфікування

М. Д. Чемич

### **Епідеміологічні особливості сучасної ВІЛ-інфекції**

Державний університет, м. Суми

Згідно з оцінкою ВООЗ, з початку пандемії СНІДу до кінця 1998 року інфіковано ВІЛ 33,4 млн. осіб, що на 10% більше, ніж у 1997 р. Загальна кількість померлих з початку пандемії 13,9 млн. (в т.ч. 3,2 млн дітей). Біля 30% усіх летальних випадків ВІЛ-інфікованих спричиняє туберкульоз. Офіційно зареєстровано 1987217 захворювань на СНІД. Слід зауважити, що 70% ВІЛ-інфікованих припадає на країни Північної та Південної Америки. В Європі - 5% від загальної кількості ВІЛ-інфікованих, але 67% з них припадає лише на 3 країни: Італію, Францію, Іспанію. Згідно з прогнозами ВООЗ, очікується, що до 2000 року в світі буде інфіковано біля 40 млн. чоловік. Щоденно інфікується ВІЛ понад 7000 людей у віці 10-24 роки або 5 щохвилино. Слід пам'ятати, що розповсюдженість ВІЛ-інфікованих серед донорів європейського регіону складає 4,1 на 100000 населення, в Україні цей показник складає 53 на 100000.